

עפ"ג 10434/07/23 - אילן שמלאשוילי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 10434-07-23 שמלאשוילי נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 248792/2018

לפני המערער	כבוד השופטים אלי אברבנאל, חיה זנדברג ומיכל שרביט
נגד המשיבה	אילן שמלאשוילי
פסק דין	ע"י ב"כ עוה"ד מיטל סחראי-כהן
	מדינת ישראל
	ע"י ב"כ עוה"ד יובל קידר, פרקליטות מחוז י-ם (פלילי)

1. המערער הורשע על-פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן, שכולל שני אישומים, בשתי עבירות גניבה, עבירת קבלת דבר במרמה, שלוש עבירות זיוף, ועבירת ניסיון לקבלת דבר במרמה (ת"פ 46923-08-19). בגזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כבוד השופט ג'ויה סקפה שפירא) מיום 15.5.22 הושתו על המערער שבעה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, מאסר על תנאי, פיצוי לנפגעי העבירות וקנס. אלא שוועדה רפואית מיום 27.3.23 קבעה אי כשירות ממושכת של המערער לרצות את עבודות השירות, ועל יסוד כך ביקש הממונה על עבודות השירות לגזור על המערער עונש אחר בהתאם להוראת סעיף 51(א1)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. בגזר דין מיום 24.5.23 נגזרו על המערער תחת עונש המאסר בעבודות שירות, שישה חודשי מאסר לריצוי בפועל, ויתר רכיבי גזר הדין נותרו על כנם. על גזר דין זה הוגש ערעור המערער שלפנינו.

2. בית משפט קמא עמד בגזר דינו מושא הערעור על קשיים בנוגע לעילה שבסיס קביעת הוועדה הרפואית בהחלטתה האמורה; אלא שבהינתן כי בין היתר המערער עצמו לא ביקש לחלוק על מסקנותיה, לא מצא לבקש הבהרות מן הממונה על עבודות שירות בעניין זה. אלא שנוכח דברים שנשמעו מפי המערער ובאת כוחו בדיון שהתקיים לפנינו ביום 5.12.23 סברנו כי בטרם תינתן הכרעה בערעור, נכון שתינתן הבהרה על-ידי הממונה על עבודות שירות אם אמנם קיימת מגבלה רפואית המונעת מן המערער לבצע עבודות שירות, ולו עבודת שירות המתאימה למצבו הבריאותי ולמוגבלויותיו אם ישנן. במענה לכך עדכן הממונה על עבודות שירות כי גם לאחר זימון המערער לוועדה רפואית נוספת ביום 18.12.23 והמסמכים הרפואיים שהתקבלו מן המערער, "אין מה לשנות מהמלצות הקודמות, יש להמשיך בתהליך שינוי גזר דין מטעם אי כשירות רפואית טוטאלית". הנה כי כן נקודת המוצא לדיון לפנינו היא שהמערער אינו כשיר רפואית לביצוע עבודות שירות.

3. לב טענות באת-כוח המערער לפנינו בכך שאין מקום להשית על המערער רכיב של מאסר בפועל רק בשל העובדה שאינו יכול לבצע עבודות שירות. לטענתה בית משפט קמא גזר עונש לא מידתי על עבירות משנת 2017, על מערער ללא עבר פלילי, כאשר אף אחד לא נפגע כספית כתוצאה מן המעשים שבהם הורשע. על כן עתרה לבטל את

עונש המאסר ולהמירו בשירות לתועלת הציבור או בקנס.

ב"כ המשיבה לעומת זאת סבור כי לא נפלה כל שגגה בגזר דינו של בית משפט קמא ואין עילה להתערב בו. לטענתו ניתן בגזר הדין ביטוי לרקע הרפואי של המערער, שיש לו עבר פלילי שהתיישן בעבירות שבוצעו על רקע דומה. ב"כ המשיבה ער לזמן שחלף מאז בוצעו מעשי המערער, אלא שלטענתו מרבית הזמן חלף באשמתו הישירה של המערער נוכח התנהלותו בהליך כאשר שוב ושוב "יד מושטת לא פוגשת יד אחות".

4. על-פי החלטתנו הגיש שירות המבחן ביום 11.2.24 תסקיר משלים לעניין האפשרות להטיל על המערער צו שירות לתועלת הציבור. שירות המבחן עמד על חזרתיות בעייתיות התנהלותו של המערער מול שירות המבחן, והביע ספקות באשר לקיומן של יכולות נדרשות מצד המערער לצורך התארגנות ועמידה לאורך זמן בהתחייבויות ומטלות של ביצוע בפועל של עונש מסוג צו שירות לתועלת הציבור. בצד זאת הוכנה תכנית של"צ בהיקף נרחב של 400 שעות למשך שנתיים, וזאת לאחר שהמערער הביע הבנתו לאחריותו לעמוד בנדרש ממנו והתחייב בפני שירות המבחן לפנות זמן ולהתארגן לביצוע צו השל"צ.

על כך חזר המערער בתגובתו לתסקיר, והתחייב לבצע את השעות שיוטלו עליו במסירות ואחריות. על כן ביקש לאשר את תכנית השל"צ שנבנתה עבורו, ולחלופין להטיל עליו קנס.

מנגד המשיבה סבורה כי תסקיר שירות המבחן אינו תומך באפשרות של המרת עונש המאסר בעונש של"צ. זאת באשר מן התסקיר עולה כי המערער ממשיך לא לשתף פעולה, לא להתמודד עם מצבו ולנסות לשנות אורחות חייו, ואדרבה נפתחו בעניינו הליכים פליליים ששניים מהם הבשילו לכתב אישום ומבדיקת המשיבה עולה כי הוא משוחרר בתנאים מגבילים במסגרת תיק תעבורה. על כן חזרה המשיבה על עמדתה כי יש לדחות את הערעור.

5. לאחר ששקלנו את טענות הצדדים מצאנו כי במכלול נסיבות העניין דין הערעור להתקבל.

המערער הורשע בעבירות שפורטו מעלה בגין כך שגנב תשע המחאות מבן דודו והמחאה נוספת ממעסיקו ומתוכן זייף שלוש המחאות כאשר שתיים מהן ניתנו על ידו כהחזר הלוואה למי שהלוותה למערער כמה עשרות אלפי שקלים (המתלוננת), והמחאה אחת שימשה את המערער לתשלום בסופר "קו-אופ שופ". היקף סכומי המחאות עמד על סך של כ-21,500 ₪, כאשר בית משפט קמא הניח לטובת המערער כטענת המשיבה כי לא נגרם נזק כספי לאיש, הגם שיש להניח שנגרמו נזקים בלתי ממוניים למתלוננת, בן הדוד והמעסיק.

בנסיבות אלה, בפרט נוכח חלוף הזמן הניכר מאז ביצוע העבירות, סברנו כי אין זה נכון לשלוח את המערער למאסר ראשון מאחורי סורג ובריח בגין העבירות שביצע, לאחר שנמנע ממנו לבצע עבודות שירות בשל מצבו הרפואי. אנו סבורים כי עונש של קנס משמעותי יותר הולם את מעשי המערער ואת תכליות הענישה במקרה זה.

על כן, חלף עונש המאסר בפועל שהוטל על המערער אנו משיתים על המערער קנס בסך 25,000 ₪ או 90 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים החל מיום 10.4.24 ובעשרה לכל חודש עוקב. רכיבי הענישה האחרים, המאסר המותנה והפיצוי לנפגעי העבירות, נותרים על כנם.

המזכירות תמציא פסק דין זה לצדדים ולשירות המבחן.

ניתן היום, כ"ז אדר א' תשפ"ד, 07 מרץ 2024, בהעדר הצדדים.

מיכל שרביט,
שופטת

חיה זנדברג,
שופטת

אלי אברבנאל,
שופט